

1
Skrevet av prof. Sverdrup til en franskmann
som skal utgi en bok.

- 2 -

glarte seg. ~~Jeg vet at Amundsen holdt seg underrettet o
hvorledes det gikk småpikene inntil sin død i 1928.~~

5. Tessem og Knudsen.

Tessem og Knudsen var med da "Maud" forlot Norge i juli 1918. "Maud" ble liggende innefrosset nær Kapp Tsjeljuskin vinteren 1918-19. I løpet av vinteren var Tessem sterkt plaget av hodepine og ytret flere ganger ønske om å forlate ekspedisjonen og reise hjem hvis dett lot seg gjøre. Avstanden fra Kapp Tsjeljuskin til nærme bebodde sted, Dicksonøya utenfor munningen av Jenissei, er ikke større enn at den måtte kunne tilbakelegges med hundespenn, så meget mere som der på halvveien lå et depot som var lagt ut av Otto Sverdrup i 1915 da han bragte utrustning til de to russiske skipene "Taimyr" og "Vaigatsj" som ble tvunget til å overvintre nær Kapp Tsjeljuskin i 1914-15. Amundsen ville ikke motsetteseg at Tessem reiste hjem den veien, men han måtte ha en mann med seg. Samtlige meldte seg frivillig, og Amundsen valgte Knudsen, vesentlig fordi Knudsen hadde vært med Otto Sverdrup i 1914-15 og hadde hjulpet til å legge ut depotet. De to skulle ta med seg noe post og våre vitenskapelige observasjoner fra vinteren 1918-19. Før avreisen ble der bygget et hus for Tessem og Knudsen. De fikk overlatt proviant og brensel for ett år, et hundespenn, slede og sledeproviant. Det ble overlatt til dem å avgjøre om de ville reise allerede om høsten eller vente til neste vår.

De valgte å reise om høsten, til tross for at dagene da stadig ble kortere og været verre.

Ombord i "Maud" hadde vi ingen radio. Meddelelsen om Tessem og Knudsen var reist hjem, ble først sendt fra Amadur (ved Beringstredet) i april 1920. Tessem og Knudsen var imidlertid ikke kommet frem, og der ble derfor sendt ut en eftersøknings ekspedisjon fra Norge, og leting ble også foretatt fra den russiske stasjon på Dicksonøya. Den norske ekspedisjon fant det depot som er nevnt tidlig

Anadyr

par teltplasser funnet, og tilsist en hvor der var
et stort bål. I bålet ble funnet rester av ben
knapper. Videre leting førte ikke til nye funn.

Det ble antatt at én av de to var blitt syk
og at hans kamerat hadde brent liket før han dro.
To år senere ble dette bekreftet. Da ble liket
Tessems funnet bare tre-fire km fra stasjonen på
øya . Det lå under en skrent, og det så ut som
kunne være styrtet utfor og ikke hadde vært istede
å fortsette. Ved videre undersøkelser fant man
av Tessems slede 30-40 km fra Dicksonøya, og der
også de pakker han skulle ført med. Likedan var
klart at han hadde tilbragt en natt i en skrøpelig
20-30 km fra stasjonen.

Mrs E. Gabeth Addeson
24, Monastary Court
Grangeroad Sarrow
Tyne Wear NE32SUY
England

28 September 1984 1961/84/SB/My/
034.2

... is that there is no possibility of Tessem's
... they still exist, throwing new light on what
... to his son to his ...
... they left a note saying they were "in good
... "till he died. But we will not dissuade anyone
... believing in such a possibility (if we can find such a
... person) from making an attempt in this direction.

Yours sincerely

Dear Mrs Gabeth Addeson,

Susan Barr

Thank you for your letter with the enclosed page from the
"Soviet Weekly" containing the article "The Mystery of
Amundsen's Post".

We have considered the question you raise in your letter
whether the notebooks of Peter L. Tessem, found by
N.N. Urvancev's expedition on the beach of the Kara Sea
near the island of ~~Dikson~~ in the summer of 1922 and after-
wards sent to Norway, may throw new light on the events
prior to Tessem's death and to Knutsen's disappearance,
and have come to the conclusion that we do not believe in
such a possibility. We have gone through some of the papers
we possess on this question, first of all professor Urvancev's
article "Kak my našli počtu Amundsena (How we found Amundsen's
post)", published in "Poljarnyj krug" pp. 232-242. 1974, in
which the author gives a meticulous description of the papers
found and of the wretched state in which they were found.
We feel confident that the Russians who were in charge of
these papers before they were sent to Norway would have
extracted from them any possible information they might
have contained on the above mentioned question.

Furthermore, we have seen a letter sent (after the paper
had been received from Russia) from the Royal Ministry of
Foreign Affairs of Norway to Mr Leon Amundsen (Roald Amundsen's
brother, who was in charge of the explorer's correspondence
during the letter's absence on the Maud Expedition), in
which it is said (in translation):

"Among the odd objects received, which are probably of
little or no general interest, were also some small
diaries, two of which at any rate seem to have belonged
to Tessem. On closer examination, however, these books
proved to date from expeditions the deceased had parti-
cipated in earlier (Tessem had participated in Antony
Fiala's expedition to Frans Josef Land 1903-1905 - our
note). The books were consequently together with the
deceased's wedding ring, his purse, and some photographs
forwarded to his widow."

Our conclusion is that there is no possibility of Tessem's diaries (if they still exist) throwing new light on what happened to him and to his comrade from they left Cape Wild, where they left a note saying they were "in good condition" till he died. But we will not dissuade anyone believing in such a possibility (if we can find such a person) from making an attempt in this direction.

Yours sincerely

Susan Barr
Information consultant

TESSEM, Peter Lorentz (1875-1920), n. ishavsgast og ekspedisjonsmann, f. i Tromsø. Deltok i den amerikanske Fiala-Ziegler ekspedisjon til Frans Josef Land fra 1903-05 og i Roald Amundsens Nordpolekspedisjon 1918-20. "Maud" måtte søke vinterhavn alt ved Kapp Tsjeljuskir T. som hadde lidd meget av hodepine på reisen søkte her om å få dra hjem til Norge. Amundsen mente de måtte være to mann og en annen av mannskapet ble plukket ut som ledsager: Paul Knudsen. Avstanden til nærmeste radiostasjon Port Dickson ved munningen av Jenisei var 900 km., og det var ingen avskrekkende avstand for to trenede polarmenn. De skulle også føre med sig post og videnskapelige observasjoner fra første år.

Da de ikke kom hjem ble den kjente tromsøskute "Heimen" med Lars Jakobsen som skipper sent ut på leting høsten 1920. Ved Kapp Wild omtrent halvveis fant de et brev fra T. og K. hvor de meddelt at de fortsatte i god kondisjon. Senere fant de nær Kapp Primétnyi en leir med saker av n. opprinnelse, brente klær og knokkelrester. To år senere fant den russiske geolog N. Urvantzev T-s lik bare 3-4 km. fra Port Dickson. Liket ble identifisert ved hjelp av en finger-ring. - T. og K-s skjebne er et av ishavets uløste mysterier.

Litt. : L. Jakobsen. Ekspedisjonen efter Tessem og Knudsen. Innberetning til Departementet. Kristiania 1922. Bull. Arctic Inst. Leningrad. 1933 og 1934.

Maud expedition

Two men of the Maud-expedition, in command of Capt. Roald Amundsen, built and occupied this hut from Aug. 21st 1919 to Oct 15th inst.

The M/s. Maud, left here on her eastward course after having sailed her way out through 2100 metres of heavy unbroken ice, by blasting and motor power.

We were furnished with dogs and sledge and a complete travelling equipment for the purpose of carrying the scientific records and mail of the expedition home to Norway and going to leave for Port Dickson on the mouth of the Jernisfi, today.

By the 15th of Sept. this bay was swept clean of ice and since, nothing but the open water has been inside our horizon.

There has been very little freezing and no snow on the ground until a few days ago.

As the rocky ground and open water prevented us from taking a direct westerly route, we are going to travel by way of 10 miles due south from here in order to reach the, Storfiord.

From then on to travel south west on the ice till we reached the end of the fjord and proceed across country to the Granite Cape named by this expedition.

We are in good condition and leaving here with food for ourselves and the dogs for 15 days.

We wish any way farer ~~enjoying~~ visiting this hut all possible comfort here.

Oct: 15th 1919

Peter h. Tessem
Paul Knutsen

TESSEM, Peter Lorentz (1875-1920), n. ishavsgast og ekspedisjonsmann, f. i Trøndelag. T. deltok bl. a. i den amerikanske Fiala-Ziegler ekspedisjon til Frans Josef Land fra 1903-05, og i Roald Amundsens Nordpolekspedisjon med "Maud" 1918-20. Etter første overvintring besluttet Amundsen for å sikre de allerede betydelige videnskapelige resultater før "Maud" gikk inn i den mangeårige drift over Polhavet å sende disse hjem til Norge med to mann. Avstanden til Port Dickson ved munningen av Jenisei, som var nærmeste radiostasjon, var 900 km. og det var ingen avskrekkende avstand for de to trenede polarmenn, Peter L. Tessem og Paul Knudsen, som var valgt ut for ferden. Sistnevnte hadde også vært mannskap på "Eclipse" under Otto Sverdrup noen år i forveien og hadde vært med på å legge ut tre depoter langs ruten.

Da de to mann ikke hadde latt høre fra sig to år etter ble den kjente tromsøskute "Heimen" med Lars Jakobsen som skipper sendt ut for å søke etter dem. Ved Kapp Wild omtrent halvveis ble det funnet et brev fra T. og Knudsen datert 15. nov. 1919 hvor de skrev at de fortsatt i god kondisjon. Noe senere fant de nær Kapp Primetnyi en leir med forskjellige saker av n. opprinnelse, brente klær og knokkerester. Høsten 1922 fant russeren N. Urvantzev levningene av en mann ved stredet som skiller Port Dickson fra fastlandet, 3-4 km. fra målet. Forskjellige funngjenstande godtgjorde at dette var Peter L. Tessem.

Unofficial translation.

December the " 8 ", 1958.

Det norske Institutt for kosmisk
fysikk

Herr forskningssjef

formann L.M.Harang

Dear Sir,

The Embassy of the Union of Soviet Socialist Republics has the honour to inform You of the following.

Rosald Amundsen, the outstanding Norwegian polar traveller and explorer, in the years of 1918-1920 visited on the motor-schooner "Maud" the N.-E. coast of the Teimir, the Aion Island and thereafter the Bering strait. In 1920 R. Amundsen gave Mr. Tessem and Knutsen - members of his expedition - the commission of delivering some results of the expedition scientific work to the mainland. The two courageous Norwegian seamen started afoot for the Dixon Island, as there was a radiostation. Then the polar heroes disappeared without leaving a trace. Later on when R. Amundsen returned to the mainland from the expedition it became known that Tessem and Knutsen had not reached the Dixon Island.

A special Norwegian-Russian rescuing expedition was sent with the purpose of finding the disappeared heroes, but the search did not produce any effect.

In 1922 in a deep cleft on the beach of the Kara Sea facing the Dixon Island Russian explorers found a skeleton of man. A watch with engraved name and some other things still remained gave the possibility to ascertain the remains being that of the Norwegian seaman Tessem's. He had walked on foot 500 km and died, his object - the polar station - being only 4 km away.

To memorize the courageous Norwegian worker in the Arctic the Soviet polar men of the Dixon Island have set a monument on the place of Tessem's death. The monument was inaugurated August the 3rd of 1958.

2.

A photo of the monument was published in the Soviet magazin "Ogoniek" Nr. 47, November of 1958, as well as in the Norwegian newspaper "Dagbladet", dated December the 1st of this year.

We hope the information is of interest for You.

With respect

M. Gribanov

M.GRIBANOV

Embassador of the Soviet
Union in Norway

TROMSØ den 22.4. 1922.

Am 9/5

Hr. Leon Amundsen,

Kristiania.

I h.h. til skrivelse fra Kirkedepartementet tillater jeg mig paa vegne av min bror Lars Jakobsen som for tiden er fraværende paa Ishavet, at fremsende i særskilt pakke de gjenstande han hadde med hjem fra Sibirien vedkommende Tessen og Knudsen.

Min bror sier at da de fandt baalet og sakerne, trodde de først at det var levninger efter baron Toll, men aarstallet paa patronerne mot sier det. Benresterne laa ikke i en dyngge, men utstrakt i retning øst-vest, med det de antok for pøndebeinet av et menneske mot øst.

Patronerne og en tøfille laa ved siden av baalet, de andre saker inde i asken sammen med benresterne.

Med høiaktelse

Lars Jakobsen

VSNCh's geologiske ekspedisjon

Side 189-199. Ved leiren blant rekveden har vi funnet slengt hulter til bulter følgende ting: 1) en pakke innsydd i vanntett stoff adressert til - Director L.A. Bauer, Departament of Terrsial Magnetism Carnegie Institution Waschington D.C. 2) en forsendelse innsydd i vanntett tøy adressert til - Hr. Leon Amundsen Kristiania. Post., Manuscript, Fotografien, Kartet ad Skissen. 3) Kalender med notisbok - The Excelsior Diary - for 1903, utfyllt bare i begynnelsen, med fotografier. Boka var oppbløtt av regn og smeltet snø, men i det hele tatt kunne man lese alt, ettersom det var skrevet med kopyblyant. 4) Liknende bok for 1904 - slutten av 1903. Boka er delvis sundrevet, uten omslag, bladene (noen) er falt fra hverandre. Den er sterkere fuktet, stedvis går bokstavene i ett, uråd å lese. 5) ~~Skatte~~ skrevne hefter, delvis tatt fra hverandre i enkeltblad, som slenger rundt. 6) Biter av blad, brev, trykte dokumenter og l., slengt rundt. 7) Muggdekt lommeportemone med 53 rubler i russiske nikolaevske (fra tiden under Tsar Nikolaj II) penger, 25 rubler fra Archangel'sk-regjeringen, 7 st. sølv- og 3 kopper-mynter - den norske regjering; en billett på Tessems navn, 5 av Roald Amundsens visittkort med påskriftene 3 på norsk og 2 på russisk (N.H. /Nådige Herre/ avslå ikke eventuell hjelp til Herr P.L. Tessem med å sende telegrammer og med fortsettelse av ferden med posten til Norge). Et ark med adressen og et kort til et amerikansk firma. 8) Båtkompass med delvis ødelagt futteral. Kompasset er ødelagt. 9) Felt-teodolitt I! i et oppløst - av regnet - futteral. 10) Halvråtten feltveske av lær med bind, gaze og to ruller film. 11) En liten (liters) jerdunk med paraffinlumper i. 12) En tom halv brukken beholder. 13) En ødelagt, rustet teaterkikkert. 14) En aluminiums- og to jerngryter, noe bulkete. 15) En mappe oppgnagd av mus og nesten råtnet med rent papir, fotografier, trykte materialer (aviser) og 2 flagg: norsk og amerikansk. Hit er puttet en skabelon og en gradbue. Alt er ødelagt. 16) Kvikksølvtermometer i kopperfutteral. 17) Knapper drysset utover, tråder, små spenner o.l., rustent barberstell. (18) Biter av jegerlinnet (tøy), halvråttent, opprevet norsk, på saufell, lærlue, biter av norsk skinn-(fell-)-skotøy, biter av vanntett tøy med ringer innsydd langs kantene. 19) Brukken trinse av skistav. 20) Rustent, i råttent futteral, bestikk, drysset utover. 21) Sundrevne ullsokker, sundrevne sko av selskinn, selvgjorte. På stranda, vestafor, ved en forfallen hytte, ble det funnet såler av selskinn, og nærmere leiren (ca 200 sažen') en sundreveq innpakning av vanntett tøy 3 pakker med påskriften - Hr Leon Amunsen Kristiania, og litt lenger borte en taubit av manillahamp.

Alle ovennevnte ting ble funnet 9 august kl 7 om kvelden ved leirplassen. Alt lå strødd utover på en liten haug mellom havet og en avsides litten vik på en avstand fra sjøstranda av 20 sažen', på en høyde av 1,3 sažen' midt i rekveden. Pakkene lå langs skråningen mot den lille vika. Rekveden var samlet sammen, og det var arrangert av den en slags fordypning hvor man tilsynelatende hadde lagt tingene, og oppå var de blitt dekt med vanntett tøy med ringer i. Skuret var sannsynligvis blitt oppbrutt av bjørner, ettersom linnetet var sundrevet, dunkene var bulket, lua bar tydeligvis spor etter bjørneklør. Likså var dekket over skuret revet i stykker og omslaget (innpakningen) på den tredje pakken. Dessuten hadd mus vært i arbeid her, ettersom linnetet og mappa var oppgnagd. Mannensjøl hadde tilsynelatende gått videre, siden det verken var ski, rifler, rester etter proviant, eller sleder. Inten sted så man spor etter bål. Øyensynlig hadde han avkreftet forlatt alle tingene, etter å ha laget et skur for dem i rekveden og tildekt dem; sjøl hadde han tomhendt dratt videre. Tidligere hadde han, er det likt til, skutt sel og sydd seg såler av den. Reservesåler ble funnet i skuret. Dessuten lå det her og fløt biter av en reim av selskinn. Av alt det funne ble det tatt for å sende til den norske regjering pakke 1 og 2, alt skrevet og trykt materiale (3,4,5,6), portemoneen, felt-teodolitten, de to rullene med film (av 10), den musgnagde mappa (15), termometeret. Det ble i alt tatt 11 st. av forskjellige ting (1,2,3,4,5,6,7,9, delvis 10,15,16). Det øvrige ble kastet som råttent og intet verdt. På stoppestedet ble det lagt et astronomisk punkt, som lå 910 sažen' østafor punkt No 3 Kolomejcevs (φ 73° 38' 22''; λ 83° 9' 40''). Etter hans data ligger stedet 82 verst fra Dikson.

funn-